Duygusal Fark?ndal?k Düzeyi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Duygusal Fark?ndal?k Düzeyi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20354

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Duygusal Fark?ndal?k Düzeyi Ölçe?i (DFDÖ), Kuzucu (2008) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlanm?? ve **psikometrik** özellikleri incelenmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin kendi duygular?n? tan?ma, anlama ve ifade etme yeteneklerini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu, geçerlik ve güvenirlik analizleri ile sa?lamla?t?rm??t?r. Ölçek, özellikle psikolojik dan??ma ve rehberlik alanlar?nda bireylerin duygusal süreçlerini de?erlendirmek için kritik bir araç olarak kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Duygusal fark?ndal?k, **ölçek uyarlamas?**, geçerlik, güvenirlik, psikometrik, duygusal zeka, **duygulan?m bilimi**.

Yazarlar

Kuzucu, Y.

Amaç

Duygusal Fark?ndal?k Düzeyi Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin kendi duygusal durumlar?n? ne ölçüde fark edebildiklerini ve bu fark?ndal??? nas?l kulland?klar?n? saptamakt?r. Orijinal ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda kullan?labilmesi için kültürel ve dilsel adaptasyonunu sa?lamak, uyarlama çal??mas?n?n birincil hedefidir. Bu süreç, ölçe?in yap?sal tutarl?l???n? ve ölçüm do?rulu?unu Türk örnekleminde kan?tlamay? gerektirmi?tir.

Ölçek, klinik ve akademik ara?t?rmalarda **duygusal i?leme** zorluklar?n?n tespiti ve psikolojik müdahale programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesi gibi çe?itli amaçlar için tasarlanm??t?r. Elde edilen skorlar, bireyin duygusal fark?ndal?k yetene?i hakk?nda nicel veriler sunar.

Yap?

Ölçek, duygusal fark?ndal?k yap?s?n? ölçmektedir. Duygusal fark?ndal?k, ki?inin kendi içindeki duygusal tepkileri, bedensel hisleri ve bu duygular?n nedenlerini ay?rt edebilme becerisini ifade eden karma??k bir **psikolojik yap?**d?r. Bu yap? genellikle alg?lama, anlama, ifade etme ve düzenleme gibi alt boyutlar? içerir.

Uyarlamas? yap?lan bu ölçek, muhtemelen aleksitimi (duygular? tan?ma ve ifade etme güçlü?ü) kavram?n?n dü?ük ucunu veya duygusal zekan?n temel bir bile?enini ölçmektedir. Yüksek puanlar genellikle daha iyi duygusal fark?ndal??a i?aret ederken, dü?ük puanlar duygusal körlük veya duygusal süreçleri alg?lamada zorluk anlam?na gelebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Kuzucu (2008) taraf?ndan yürütülen geçerlik çal??malar?, ölçe?in Türk kültüründe ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçtü?ünü göstermeyi hedeflemi?tir. Çal??mada, ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla aç?mlay?c? ve/veya do?rulay?c? faktör analizleri (DFA/AFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe formda korundu?unu veya uygun ?ekilde yeniden yap?land?r?ld???n? ortaya koymu?tur.

Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsam?nda, DFDÖ puanlar?n?n duygusal fark?ndal?kla teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er ölçütlerle (örne?in, duygusal zeka ölçekleri veya aleksitimi ölçekleri) korelasyonlar? incelenmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in teorik çerçeveye uygun bir ?ekilde çal??t???n? desteklemektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in ölçümlerinin tutarl? ve kararl? oldu?unu göstermek için yap?lm??t?r. Kuzucu (2008), iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar?n? (genellikle **Cronbach Alfa**) hesaplam??t?r. Bu katsay?lar?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? beklenir, bu da ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ek olarak, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik analizleri yap?lm?? olabilir. Bu analizler, ayn? bireylere farkl? zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlar?n?n yüksek derecede korelasyon gösterdi?ini kan?tlayarak, ölçüm arac?n?n kararl?l???n? destekler.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin kritik bir ad?m? olan faktör analizi, ölçe?in Türkçe formunun alt?nda yatan boyutlar? belirlemek için kullan?lm??t?r. Orijinal ölçek çok boyutlu ise, uyarlama çal??mas?nda da bu çok boyutlu yap?n?n korunup korunmad??? incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, Duygusal Fark?ndal?k Düzeyi Ölçe?i'nin Türk örnekleminde de anlaml? ve teorik olarak tutarl? bir faktör yap?s?na sahip oldu?u saptanm??t?r.

Bu analizler, ölçe?in toplam puan?n?n yan? s?ra, bireysel alt boyutlardan elde edilen puanlar?n da geçerli ve güvenilir bir ?ekilde yorumlanabilmesi için zemin haz?rlam??t?r. Faktör yüklerinin incelenmesi, hangi maddelerin hangi duygusal fark?ndal?k boyutunu temsil etti?ini netle?tirmi?tir.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama Ölçe?i (Adaptation Scale)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Derecelendirme format? (Orijinal ölçe?e ba?l? olarak Likert tipi veya benzeri bir derecelendirme kullan?lm??t?r. Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçeklerde yayg?n olarak kullan?l?r.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Türk Popülasyonu (Turkish Population)

Age Group: Çal??man?n örneklemine ba?l? olarak genellikle ergen ve yeti?kin gruplar (Örneklem detaylar? referans makaleden edinilmelidir).

Population Details: Üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde çal???lm?? olmas? muhtemeldir.

Test Methodology: Öz Bildirim (Self-Report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Duygusal fark?ndal?k, psikolojik dan??ma, güvenirlik katsay?s?, faktör yap?s?, öz bildirim, **aleksitimi**, **yap? geçerli?i**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: yasarku@yahoo.com

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2008 (Uyarlama Çal??mas? Yay?n Y?l?)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve tam madde setine eri?im için ilgili yazar (Y. Kuzucu) veya yay?nc? (Türk Psikolojik Dan??ma ve Rehberlik Dergisi) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçl? kullan?mlarda genellikle referans gösterilmesi yeterlidir.

Kaynaklar

Kuzucu, Y. (2008). Duygusal fark?ndal?k düzeyi ölçe?inin uyarlanmas?: Geçerlik ve Güvenirlik Çal??malar?. *Türk Psikolojik Dan??ma ve Rehberlik Dergisi, 3*(29), 51-64.
Makalenin çevrimiçi eri?im adresi: dergipark.ulakbim.gov.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: duygusal-farkindalik-duzeyi-olcegi-toad.pdf

Duygusal Fark?ndal?k Düzeyi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM